

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/300/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214219111
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214219111.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Behranovej a členov senátu JUDr. Evy Barcajovej a Mgr. Renáty Gavalcovej v právnej veci žalobcu: Quantum Credit, a.s., so sídlom Tomášikova 23/C, 821 01 Bratislava, IČO: 47 248 980, zastúpeného advokátskou kanceláriou PERSPECTA Legal, s.r.o., so sídlom Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, IČO: 36 668 745, v mene ktorej koná JUDr. Irena Dubravčíková advokátka a prokuristka, proti žalovanej: G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. R. XXX, XXX XX F. R. - A. R., o zaplatenie 410,23 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 8C/290/2014-37 zo dňa 20. novembra 2014 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti potvrdzuje.

Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 59,71 eura spolu s úrokom z omeškania 9,5 % ročne zo sumy 18,49 eura od 04.11.2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania 9,25 % ročne zo sumy 37,81 eura od 04.12.2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 3,50 eura od 04.01.2012 do zaplatenia, to všetko v mesačných splátkach po 10 eur, ktoré sú splatné vždy do 28. dňa kalendárneho mesiaca, k rukám žalobcu, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku tak, že omeškanie s plnením jednej splátky, má za následok zročnosť celého plnenia. Vo zvyšku žalobu zamietol a vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ustanovení zákona č. 351/2011 Z.z. (§ 78 ods. 9, § 43 ods. 1 písm. a), § 43 ods. 12), ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov - Občiansky zákonník (§ 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53a ods. 1, 2, § 100 ods. 2, § 101, § 517 ods. 2,), ustanoveniami Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 01.02.2013 (§ 10c, § 3 ods. 1) a napokon ustanovením § 5b zákona č. 250/2007 Z.z.. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (v ďalšom texte „O.s.p.“), keď žalobca mal neúspech vo vyššom rozsahu ako úspech a žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil zistením, že právny predchodca žalobcu a žalovaná uzavreli písomnú zmluvu o pripojení. V dodatku k zmluve o pripojení je dojednanie o zmluvnej pokute vo výške 331,94 eura a o podmienkach, za ktorých vzniká právo a povinnosť na zmluvnú pokutu. Právny predchodca žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávky pohľadávku postúpil na žalobcu. Predmetný právny vzťah vyhodnotil súd prvého stupňa ako spotrebiteľský. Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa preukázané, že žalovaná služby žalobcu využívala, cenu poskytovaných služieb v sume spolu 59,71 eura nezaplatila, a to ani po doručení výzvy. Preto je žaloba dôvodná čo do zaplatenia dlhu za služby aj čo do zaplatenia úrokov z omeškania z jednotlivých dlžných súm. Vzhľadom na pomery žalovanej jej súd prvého stupňa povolil zaplatiť dlh v splátkach, ktorých výška je primeraná výške dlhu aj pomerom oboch strán sporu, keď dlh pri dodržaní splátok by mal byť zaplatený v priebehu 8 - 10

mesiacov. V časti sumy 18,49 eura, ktorá bola vyúčtovaná faktúrou splatnou dňa 03.10.2011 spolu s úrokom z omeškania 9,5 % ročne z tejto sumy od 04.11.2011 do zaplatenia vyhodnotil súd prvého stupňa žalobu za nedôvodnú z dôvodu premlčania, keď aplikoval ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 a ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčania. Suma 18,49 eura bola splatná dňa 03.10.2011. Nasledujúcim dňom, teda dňom 04.10.2011 si žalobca alebo jeho právny predchodca mohli prvýkrát uplatniť právo na zaplatenie uvedenej sumy. Žalobca žalobu doručil súdu dňa 06.10.2014, teda po trojročnej premlčacej lehote jeho nárok je preto v uvedenej časti premlčaný a v tomto rozsahu súd prvého stupňa žalobu zamietol. Žalobca nepreukázal existenciu platnej písomnej zmluvy o zmluvnej pokute. Dojednania o zmluvnej pokute obsiahnuté v zmluve sú absolútne neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti ako bolo konštatované a rozhodnuté už viacerými právoplatnými rozhodnutiami súdov, vrátane súdov odvolacích, keď bola zmluvná podmienka týkajúca sa zmluvnej pokuty v znení ako je v zmluve a jej dodatku v tomto konaní určená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Žalovaná tak nebola povinná zaplatiť zmluvnú pokutu, preto sa nemohla s jej plnením dostať ani do omeškania. Z tohto dôvodu je tak návrh žalobcu aj čo do zmluvnej pokuty a úrokov omeškania z nej nedôvodný a ako taký ho súd prvého stupňa zamietol.

Proti tomuto rozsudku, proti jeho zamietajúcej časti podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa, že dojednania o zmluvnej pokute sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou z dôvodu, že nezohľadňujú okamih, kedy k prípadnému porušeniu povinnosti došlo. Žalovaná svojím konaním porušila zmluvu, čím právnomu predchodcovi žalobcu spôsobila majetkovú ujmu. Poukázal na skutočnosť, že zmluvná pokuta predstavuje inštitút zabezpečenia záväzkov, ktorý má donútiť zmluvnú stranu plniť po celú dobu trvania povinnosti, nielen v jej časti. Je právne irelevantné, kedy zmluvná strana porušila povinnosť, podstatné je, že sa nesprávala tak, ako bola zo zmluvy zviazaná. V právnej praxi sa používa ako fixne určená suma pre prípad nezaplatenia záväzku, takéto jej určenie je všeobecne spoločnosťou akceptované ako správne. Žalobca sa odvolaním domáhal, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že žalobcovi prizná žalobou uplatnenú zmluvnú pokutu, teda že uplatnenému nároku vyhovie v celom rozsahu a zaviazže žalovanú na náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia, ktoré žalobca vyčíslił spolu v sume 130,54 eura.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že s odvolaním nesúhlasí, s tým, že sumu vo výške 59,71 eur uhradí do 30.04.2015.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, podal ho účastník konania (§ 201 O.s.p.), v zákonom stanovenej lehote (§ 204 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný, (§ 202 O.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako i konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo (§ 212 ods. 1 O.s.p.) po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p, prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z.).

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, nakoľko vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, preto sa nejedná o konanie, v ktorom by súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde ani o konanie vo veciach porušovania zásady rovnakého zaobchádzania a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Predmetom konania je nárok žalobcu voči žalovanej na zaplatenie istiny v sume 410,23 eura s príslušenstvom z dôvodu porušenia zmluvných povinností zo zmluvy o pripojení neuhradením faktúr za poskytnuté služby. Súd prvého stupňa priznal žalobcovi 59,71 eura s príslušenstvom a v časti istiny (ako premlčanej) a zmluvnej pokuty (z dôvodu jej neplatnosti ako neprijateľnej zmluvnej podmienky) žalobu zamietol.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je odvolaním napadnutá zamietajúca časť rozsudku, vzťahujúca sa na nepriznanú zmluvnú pokutu.

Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu (Slovak Telekom, a.s.) a žalovaná uzavreli dňa 19.02.2011 písomnú zmluvu o pripojení a toho istého dňa dodatok k zmluve o pripojení. V bode 3. Dodatku k zmluve o pripojení je dojednanie o zmluvnej pokute, ktorú je účastník povinný uhradiť vo výške 331,94 eura v prípade porušenia zmluvných povinností (opísaných v dodatku príkladmo). Medzi

účastníkmi nebolo sporné, že žalovaná prestala uhrádzať faktúry za služby poskytované na základe zmluvy o pripojení.

Odvolaací súd rovnako ako súd prvého stupňa považoval za nepochybné (a účastníkmi v konaní nespochybnované), že predmetné zmluvy boli uzavreté ako zmluvy spotrebiteľské, kde prichádza do úvahy aplikácia ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka zameraná na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

Podľa § 53 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o pripojení a dodatku k tejto zmluve spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané (ods. 1). Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (ods. 2). Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (ods.3). Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku (ods.4 písm. k).

Podľa § 544 ods. 1) Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne žiadna škoda.

Podľa § 544 ods. 2) Občianskeho zákonníka zmluvnú pokutu možno dojsť len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo spôsob jej určenia.

Zo samotnej podstaty zmluvnej pokuty vyplýva požiadavka na prísne formálne náležitosti, medzi ktoré patrí jej výslovné dojednanie a individuálne stanovenie vzájomných práv a povinností.

Súdna prax sa jednoznačne ustálila v závere, že dojednanie o zmluvných pokutách musí byť obsiahnuté priamo v texte zmluvy. Z obsahu uzavretej zmluvy a jej dodatku vyplýva, že text zmluvy a dodatku bol vopred pripravený dodávateľom pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov, zmluva bola pripravená vopred v podobe predbežne formulovanej tzv. typovej, resp. štandardnej zmluvy, pričom do zmluvy sa dopisovali iba údaje individualizujúce spotrebiteľa a ním vybraný účastnícky program a koncové zariadenie. Žalovaná ako spotrebiteľ mala síce zrejme možnosť oboznámiť sa s dojednanými zmluvnými ustanoveniami pred podpisom zmluvy, ale nesporné nemohla ovplyvniť ich obsah. Zmluvné dojednania obsiahnuté v uvedenej zmluve a dodatku preto nemožno považovať za individuálne dojednané (§ 53 ods. 2 OZ). Je nesporné, že žalovaná ako spotrebiteľ nemala žiadnu reálnu možnosť ovplyvniť obsah vopred dodávateľom navrhnutých a v predloženej dodatku fixne formulovanom dojednaní o zmluvnej pokute. Mohla iba zmluvu ako celok odmietnuť alebo ju prijať a podrobiť sa teda tak i dodávateľom nanútenému dojednaniu o zmluvnej pokute. Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté pritom v zmysle cit. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka bolo na žalobcov. Žalobca ale v konaní individuálne dojednanie zmluvnej pokuty nepreukázal a preto bolo nevyhnutným v súlade s § 53 ods. 3 OZ predmetnú zmluvnú podmienku nepovažovať za individuálne dojednanú.

Žalobca predmetnú zmluvnú pokutu vyjadril jednou pevnou sumou bez ohľadu na to, kedy k porušeniu tej-ktorej zmluvnej povinnosti dôjde (či na začiatku, či v priebehu, či na konci zmluvného vzťahu), kedy zmluvná pokuta nerešpektuje skutočnosť, aká miera povinnosti porušenia účastníka zmluvného vzťahu, aká intenzita tu nastala, i keď pri vyvážených zmluvných vzťahoch takto treba postupovať, aby konanie zmluvných strán a nastavené zmluvné podmienky boli vyvážené a vo všeobecnosti spravodlivé. Také zmluvné dojednania, ktoré uvedené zásady nerešpektujú, vytvárajú zjavnú nerovnováhu vo vzájomných právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pretože vyžadujú od neho, aby zaplatil neprimerane prísnu sankciu bez ohľadu na rozsah porušenia jeho povinností. Takúto zmluvnú podmienku môže súd v zmysle § 153 ods. 3 O.s.p. vyhlásiť za neprijateľnú. V preskúmvanej veci súd prvého stupňa takto nepostupoval, pretože tu nejde o pôvodného dodávateľa, ktorý aplikoval neprijateľnú zmluvnú podmienku v sporných zmluvách a terajší žalobca, ktorý nie je dodávateľ, uvedenú zmluvnú podmienku v rámci spotrebiteľských vzťahov nepoužíva (nevystupuje tu ako dodávateľ), preto aplikácia § 153 ods. 3 O.s.p. nie je efektívna. To však nemôže brániť vo vyhodnotení predmetnej zmluvnej pokuty ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktorá je neprijateľná a na základe ktorej nie je možné požadované plnenie priznať, na ktorú skutočnosť poukázal aj súd prvého stupňa. V tomto smere sa súdna prax už ustálila v názore, že odstupňovanie zmluvnej pokuty podľa rozsahu a intenzity uvedeného porušenia je v rámci spotrebiteľských vzťahov dôležité, pretože tu treba rozlišovať situácie, kedy a za

akých podmienok, v akom rozsahu dôjde k neplneniu povinností spotrebiteľa (porovnaj rozsudok ESD vo veci C-618/10). Preto súd prvého stupňa postupoval správne, keď žalobcom požadované plnenie i z dôvodu jeho neplatnosti pre spôsobenie v značnej nerovnováhy vo vzájomných právach a povinnostiach účastníkov zmluvy žalobcovi nepriznal.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa postupoval vecne správne, keď nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty spolu s príslušenstvom zamietol. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, a to vrátane výroku o trovách prvostupňového konania.

V odvolacom konaní žalobca úspešným účastníkom nebol, keďže jeho odvolaniu nebolo vyhovené, preto by v zmysle § 224 ods. 1 s použitím § 142 ods. 1 O.s.p. patrilo právo na náhradu trov odvolacieho konania žalovanej, ktorá si však v odvolacom konaní trovy neuplatnila a tak jej ich odvolací súd nepriznal.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.